

vist ikke uden alvorlig Betyrning kunne se de Eventualiteter imøde, som maatte ligge bagved det nuværende Ministeriums Falb, men for hvem ganske vist ethvert Ministeriums Gunst eller Ugunst kun er lidet magtpaaliggende i Alt, hvad angaaer Fædrelandets Velfærd. Men derhos troer jeg, at, uagtet ganske vist den Begeistring, der for nogle Aar siden opflammede det danske Folk til store og overordentlige Kraftanstrengelser, er noget aftagen, maaskee hist og her noget fordunklet af al Slags Egoisme, saa vil det dog aabenbart for saare Mange være en stor Tilfredsstillelse, at i det Dieblit, hvortil Danmarks Fiender have seet hen med den Fortrøstning, at paa den Dag, da Fællesforfatningen skulde træde i Værk, maatte, om jeg saa maa sige, Eiderflaget stryges, — paa den veier det saa stolt og freidigt som nogen- sinde før.

Drejer: Da jeg paa Sagens tidligere Stadier stedse har været imod at indskrænke Grundloven, men nu har fundet det rigtigt, som Medlem af Udvalget, at tiltræde en Indstilling om at lade den engang vedtagne Grundlovsbestemmelse træde i Kraft, saa troer jeg at skyldte et Par Ord til Forklaring af min Stilling i denne Sag og den Betragtning, der har ledet mig til at forholde mig som ommeldt. Det stod fra første Dieblit klart for mig, at Rigsdagen ved uden videre at gaae ind paa den kongelige Kundgjørelse af 28de Januar 1852 gjorde et voveligt Skridt, og ved dernæst at opgive sin Ret til directe Medvirkning ved Indretningen af den ved den kongelige Kundgjørelse bebudede Fællesforfatning slog ind paa en Vej, der maatte føre til Tabet af al Raadighed i Henseende til Bessaffenheden af Fællesforfatningen, der saaledes gaves udelukkende i Regjeringens Haand. Jeg maatte derfor slutte mig til Oppositionen, saalænge jeg antog, at der med nogen Virkning kunde gøres Modstand, og vedholdt denne Modstand endnu under Grundlovsbestemmelsens sidste Behandling, uagtet den tilstgæde Fællesforfatning da var bekendt, fordi denne Forfatning, saalænge den laae nogen for uden Motiver og uden nærmere Forklaring og Drøftelse, forekom mig utilstedelig. Rigsdagen har

imidlertid nu engang endelig indvilget i Grundlovsindskrænkningen, og derved bortgivet, hvad jeg anfaae og anseer for det sidste sikke Holdpunkt. Efterat dette er skeet, og efterat Fællesforfatningsudkastet er blevet nærmere motiveret og underkastet en omhyggelig Drøftelse og Undersøgelse, stiller Sagen sig endeel anderledes for mig. Jeg seer nu Fællesforfatningsudkastet i et formildet Lys, og jeg troer, at der, alle Forhold vel overveiede, er saa liden Udfigt til at erholde noget Bedre, at man endog alene af denne Grund maaskee burde have Betænkelse ved at modsætte sig den foreliggende Beslutning, naar man engang er gaaet ind paa at modtage en Fællesforfatning, som, — man indrette den, som man vil, — aldrig kan blive sær glædelig for det danske Folk. Men en anden Betragtning, som jeg tillægger væsentlig og afgjørende Betydning, er, hvad jeg oftere har udtalt, at Rigsdagen selv har bragt det dertil, at man ikke længere med Haab om varig Sejr kan gjøre Modstand, og saaledes nu i Grunden kun har Valget imellem enten at give Samtykket strax, og medens vi have et velstndet og redeligt Ministerium, eller at bevirke en Forhaling paa kortere eller længere Tid, og derved berebe Veien til Forfatningsagens Ordning for et Ministerium, der maaskee fortjener alt Andet end Tillid; og hvis denne Betragtning er rigtig, troer jeg, at man maa vel betænke sig, forinden man skrider til at forkaste Udvalgets Indstilling. Saaledes staaer Sagen nu for mig, og denne Opfattelse har ledet mig til i Hovedsagen at samstemme med Udvalgets øvrige Medlemmer. Jeg vover ikke at nægte mit Samtykke til Sagens Gjennemførelse paa dette Trin; jeg vover det ikke, fordi jeg troer, at der er en langt større Risiko ved at nægte end ved at samtykke, og jeg vover det ikke, fordi jeg i Forkastelsen seer en Fare for mit Fædreland og Friheden, for hvis Vel og Værelse ethvert andet Hensyn maa vige.

Flensborg: Jeg troer ogsaa, at jeg skylder en nærmere Erklæring om mit Forhold til denne Sag. Under Forhandlingen af Sagen om Grundlovsforandringerne udtalte jeg, at naar det os nu forelagte Udkast til en Fællesforfatning skulde bekæmpes, maatte det skee